

Curs: 2000-2001 Professor: **Enric Roca**

Objectius:

1. Introduir-se en el coneixement del sistema escolar, bàsicament en les etapes de l'educació secundària, i en la seva articulació amb l'entorn social i professional.
2. Iniciar-se en diverses teories explicatives del fenomen educatiu, de l'aprenentatge i del procés d'ensenyament-aprenentatge mostrant diverses possibilitats d'intervenció pedagògica a l'educació secundària.
3. Dominar els conceptes bàsics de l'actual reforma del sistema educatiu, la seva aplicació i les perspectives de futur en la secundària.
4. Comprendre les principals funcions que com a futurs docents els correspondrà a nivell *tutorial* (orientació personal, acadèmica i professional) i *pedagògic* (disseny, desenvolupament i avaluació curriculars)
5. Simular, analitzar i reflexionar, mitjançant tècniques i estratègies cognitives i descriptives, diverses situacions professionals del docent de secundària..

Continguts temàtics:

1. Conceptualització educativa i breu introducció a la Teoria de l'Educació.
2. El sistema educatiu actual. Base legal estatal i autonòmica. Els objectius generals de l'educació secundària.
3. L'alumne-adolescent de l'educació secundària. Factors de desenvolupament i característiques generals. Implicacions pedagògiques.
4. Aspectes psicosocials i pedagògics del procés d'ensenyament-aprenentatge. Aproximació a les principals teories de l'aprenentatge. La perspectiva constructivista.
5. La interacció/comunicació educativa en el centre escolar. Interacció/comunicació alumne-alumne i alumne(s)-professor. La dinàmica del grup-classe. Algunes tècniques de dinàmica de grups aplicades a l'educació secundària.
6. El currículum escolar: introducció a diverses perspectives sobre el currículum. El disseny curricular en el marc de la Reforma. Els tres nivells de concreció. El PCC com a instrument d'anàlisi de la pràctica. El currículum de Secundària. Currículum i programació docent.
7. L'atenció a la diversitat a l'educació secundària. Modalitats d'organització i d'agrupaments d'alumnes atenent la diversitat. Propostes curriculars d'atenció a la diversitat. Necessitats educatives de l'alumne immigrant.
8. L'avaluació: algunes reflexions conceptuals. L'avaluació com element curricular. L'avaluació dels aprenentatges dels alumnes. Promoció de cicle i d'etapa. L'avaluació docent. L'avaluació interna i externa dels centres. La cultura de l'avaluació.
9. L'organització del centre escolar. Legislació sobre l'organització i l'estructura dels IES. Els equips docents. El treball d'equip: necessitat, limitacions i possibilitats.
10. El professor de secundària com a docent. La professió docent. Formació inicial i necessitat de la formació permanent del professorat.
11. El professor de secundària com a tutor. El PAT i les funcions tutorials en un IES. Orientació personal, acadèmica i professional. El crèdit de tutoria. Entrevistes amb alumnes. Reunions i entrevistes amb pares. Reunions amb l'equip docent i amb la junta d'avaluació.

Metodologia:

Es combinaran exposicions dels conceptes i informacions bàsiques del programa de manera sintètica amb activitats de treball en grup reduït i/o grup gran per a la discussió en comú de les aplicacions teòriques o pràctiques de cada tema.

En tots aquells temes que tenen un vessant aplicatiu des del punt de vista professional, es realitzaran sessions de simulació (*rol-playing*) que intentin reproduir les futures i variades situacions professionals d'un professor de secundària. Per això es demanarà una important implicació de l'alumnat en aquests exercicis..

Avaluació:

Es demanarà la participació dels mateixos alumnes i dels seus companys en l'avaluació de les pràctiques simulades fetes a classe.

Es valorarà l'assistència, implicació i participació a classe de l'alumne.

Es realitzarà una prova teòrico-pràctica al final del programa en què l'alumne hi podrà portar el material que vulgui.

Es valoraran les aportacions individuals o en grup en forma de petits treballs voluntaris de caire teòric, pràctic, bibliogràfic, etc.

Bibliografia bàsica:

ANTÓN, E.R. (Coord.) (1997) **Formació inicial del professorat d'Educació Secundària: Qüestions psicopedagògiques** Quaderns de formació. Institut de Ciències de l'Educació. Universitat Rovira i Virgili. Tarragona

CARRETERO, M. i LEÓN CASCÓN, J.A. (1990) "Desarrollo cognitivo y aprendizaje en la adolescencia" a PALACIOS, J.; MARCHESI, A.; COLL, C. (Comp.) **Dessarrollo psicológico y educación. I Psicología evolutiva** Alianza Editorial. Madrid. Pp. 311-326

COLL, C. i SOLÉ, I. (1986) "Aprendizaje significativo y ayuda pedagógica" **Cuadernos de Pedagogía** 139. Pp. 16-20

COLOM, A.J. (Coord.) (1997) **Teorías e instituciones contemporáneas de la educación** Ariel. Barcelona

Consell Escolar de Catalunya (1998) **La diversitat a l'escola** Documents 7. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Consell Escolar de Catalunya (1999) **Avaluació i educació** Documents 8. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

DELORS, J. i altres (1996) **Educació: hi ha un tresor a dins** Unesco. Barcelona.

Departament d'Ensenyament (1992) **L'Ensenyament Secundari Obligatori i el Batxillerat en la nova proposta educativa** Generalitat de Catalunya. Barcelona

Departament d'Ensenyament (1996) **L'avaluació a l'ESO** Generalitat de Catalunya. Barcelona.

DOWLING, E.; OSBORNE, E. (1996) **Familia y escuela. Una aproximación conjunta y sistémica a los problemas infantiles** Paidós. Barcelona.

ESTEVE, J.M.; FRANCO, S. i VERA, J. (1995) **Los profesores ante el cambio social** Anthropos/Universidad Pedagógica Nacional. Barcelona

ESTEVE, J.M. (1997) **La formación inicial de los profesores de secundaria** Ariel. Barcelona.

FABRA, M^a LL. (1992) **Técnicas de grupo para la cooperación** CEAC. Barcelona

FERNÁNDEZ ENGUITA, M. (1986) **Integrar o segregar** Cuadernos de Pedagogía/Laia. Barcelona.

FERNÁNDEZ ENGUITA, M. (1999) "Es pública la escuela pública?" **Cuadernos de Pedagogía**, 284; pp.76-81.

FERNÁNDEZ SIERRA, J. (Ed.) (1995) **El trabajo docente y psicopedagógico en Educación Secundaria** Ed. Aljibe. Málaga.

GENOVARD, C.; CASTELLÓ, A. (1994) **El límite superior. Aspectos psicopedagógicos de la excepcionalidad intelectual** Pirámide. Madrid.

GIMENO, J. i PÉREZ, A. I. (1992) **Comprender y transformar la enseñanza** Morata. Madrid.

JORBA, J. i SANMARTÍ, N. (1992) "La función pedagógica de la evaluación" **Aula de innovación educativa**, 20; pp. 20.30

LANGFORD, P. (1990) **El desarrollo del pensamiento conceptual en la escuela secundaria** Paidós/MEC. Barcelona.

MARTÍ, E. i ONRUBIA, J. (Coords.) (1997) **Psicología del desarrollo. El mundo del adolescente** ICE/Horsori. Barcelona.

MARTÍN, E. i TIRADO, V. (Coords.) (1997) **La orientación educativa y profesional en la Educación Secundaria** ICE/Horsori. Barcelona.

MILLMAN, J. i DARLING-HAMMOND, L. (1997) **Manual para la evaluación del profesorado** La Muralla. Madrid

NIETO, J.M. (1996) **La autoevaluación del profesor. Cómo evaluar y mejorar su práctica docente** Ed. Escuela Española. 2ª ed. Madrid.

NOVAK, J.D. i GOWIN, D.B. (1988) **Aprendiendo a aprender** Martínez Roca. Barcelona.

ONRUBIA, J. (1995) “*El tractament de la diversitat en el primer cicle de l’educació secundària obligatòria*” **Perspectiva escolar**, 205; pp. 32-39.

Recull de materials del Sistema Educatiu i organització de centres a càrrec de l’ICE de la UAB (1997).

ROCA, E. (1995) **Com desenvolupar el disseny curricular bàsic** CEAC. Barcelona.

ROCA, E. (1997) **El desarrollo curricular en Secundaria** CEAC. Barcelona.

ROCA, E. (1999) “*Hacia una cultura de la evaluación docente en secundaria*” a **Cambio educativo: presente y futuro**. Comunicaciones del VII congreso Nacional de Teoría de la Educación. Servicio de Publicaciones de la Universidad de Oviedo. Pp. 77-88.

SARRAMONA, J. (1993) **Idees i propostes d’acció per a una pedagogia actual** Eumo Ed. Vic.

SARRAMONA, J. (2000) **Teoría de la Educación** Ariel. Barcelona.

TEIXIDÓ, M. (1990) **Educació i comunicació** CEAC. Barcelona.

TORRES, J. (1991) **El currículum oculto** Ed. Morata. Madrid.

VARIS (1997) “*Tutoría y evaluación*” a **Cuadernos de Pedagogía**, 259.

VARIS (1998) “*La formación permanente del profesorado*” a **Revista de Educación**, 317.

VV.AA. (1994) **Nuevas perspectivas críticas en educación** Paidós. Barcelona.

YOUNG, R. (1993) **Teoría crítica de la educación y discurso en el aula** Ed. Paidós/MEC. Barcelona.

ZUFIAURRE, B. (1994) **Proceso y contradicciones de la Reforma Educativa 1982-1994** Icaria. Barcelona.